Evaluatie nachtsluiting Waalstranden 2024

Datum 12 februari 2024

Aanleiding

In 2020 en 2021 was er een toename van overlast en veiligheidsincidenten op de Waalstranden waarneembaar. Deze trend bereikte in het voorjaar van 2021 een hoogtepunt. Dit leidde in juli 2021 tot het besluit om de Waalstranden in de late avond en nacht te sluiten voor onbevoegde bezoekers. Er waren onder andere meldingen van illegale feesten, drugsoverlast, geluidsoverlast, wildplassen en -defecatie, zwerfafval, bedreigingen en veiligheidsincidenten. De veiligheid van zowel bezoekers als hulpdiensten stond hierdoor onder druk, wat het nemen van maatregelen noodzakelijk maakte. De nachtsluiting is een van de stappen in een breder pakket van maatregelen gericht op het herstellen van de veiligheid en rust op verschillende locaties. De evaluaties van de avond- en nachtsluiting Waalstranden in 2021, 2022 en 2023 toonden aan dat de genomen maatregelen hebben bijgedragen aan de afname van overlast en incidenten.

Nachtsluiting in 2024

Naar aanleiding van de positieve uitkomst van de evaluatie in 2023 besloot het College om in 2024 opnieuw een nachtsluiting in te stellen. Van 1 mei tot 1 oktober 2024 gold er daarom een de nachtsluiting in de volgende gebieden en tijden (zie afbeelding 1):

- In alle Natura 2000-gebieden in de Ooijse Schependom en op Veur-Lent tussen zonsondergang en zonsopkomst (blauw gestreepte gebieden op de kaart).
- Op Veur-Lent tussen de Spoorbrug en de Waalbrug tussen 00.00 en 06.00 uur (rood gestreepte gebieden op de kaart).

Deze tijden komen overeen met de sluitingstijden die in 2023 zijn gehanteerd. De tijden verschillen van avondsluitingen in 2021 en 2022, toen de sluiting van 22.30 tot 06.00 uur gold voor heel Veur-Lent en Ooijse Schependom.

Leeswijzer evaluatie

In deze evaluatie wordt teruggeblikt op het afgelopen jaar (2024) en wordt gekeken naar de effectiviteit van de nachtsluiting. In deze evaluatie is input meegenomen van wijk- en gebiedsregisseurs, politie, toezicht en handhaving, Dar en bewoners.

Naast de nachtsluiting staan we ook stil bij de brede aanpak in de gebieden. In deze evaluatie wordt ook kort ingegaan op relevante toekomstige ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het gebruik van de Waalstranden, zoals Hoge Bongerd en Stadspark Veur-Lent. Tot slot worden op basis van de evaluatie conclusies getrokken en aanbevelingen weergegeven. De evaluatie is als volgt opgebouwd:

1. Doelstelling aanpak
2. Analyse per gebied
3. Politie- en gemeentecijfers

4. Beeld zwerfafval en vervuiling
5. Relevante ontwikkelingen
6. Conclusie
7. Aanbeveling

Afbeelding 1: weergave gebieden en tijden nachtsluiting

1. Doelstelling aanpak

Aan het begin van de aanpak, in 2021, zijn doelstellingen geformuleerd. Deze zijn nog steeds leidend in de huidige aanpak en luiden als volgt:

1. Rust en veiligheid creëren in de gebieden in de nachtelijke uren:
    a. Veilig en verantwoorde inzet van de hulpdiensten;
    b. Tegengaan/verminderen vervuiling van de locaties;
    c. Rust en veiligheid voor omwonenden en recreanten

2. Een handhavingskader (Verboden toegang, artikel 461 Wetboek van Strafrecht) voor politie en toezicht & handhaving om te kunnen optreden tegen ernstige overlast.

    Toelichting: Het verbod om in de avonden op de Waalstranden te komen is ingesteld middels een bord met een verbod als bedoeld in artikel 461 Wetboek van Strafrecht.
3. De mogelijkheid om, voor inval van de duisternis, zoveel mogelijk preventief en indien nodig repressief in te zetten.

a. Preventief: het tijdig aanspreken van bezoekers en wijzen op toegangsverbod vanaf 00.00 uur of na zonsondergang.
b. Repressief: met handhavingsgrond ingrijpen bij overlastgroepen/ illegale feesten.

2. Analyse per gebied

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beeld per deelgebied in 2024. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de gebieden; Veur-Lent, Natura 2000 gebieden op Veur-Lent en de Ooijse Schependom. Deze analyse is gebaseerd op ervaringen van politie, toezicht en handhaving, Dar, wijkregisseurs en bewoners. In de volgende paragraaf staan cijfers met betrekking tot meldingen bij gemeente en politie.

Veur-Lent

In de periode van 1 mei tot 1 oktober 2024 gold er een nachtsluiting tussen 00.00 – 06.00 op Veur-Lent tussen de Spoorbrug en de Waalbrug (zie afbeelding 1). In deze periode is wederom gebleken dat Veur-Lent een populaire locatie is voor recreanten. Op dagen met mooi weer werden de stranden op Veur-Lent druk bezocht.

In 2021, 2022 en 2023 is de nachtsluiting door politie en toezicht en handhaving voornamelijk ingezet als preventief middel. Dit houdt in dat zij op drukke dagen vóór zonsondergang gezamenlijk preventieve rondes hebben gemaakt om bezoekers te wijzen op gedragsregels en de nachtsluiting. In de afgelopen jaren zijn daardoor veel recreanten geïnformeerd door politie en toezicht en handhaving over de nachtsluiting.

In 2024 zijn er nauwelijks preventieve rondes gemaakt door toezicht en handhaving en politie. De voornaamste reden daarvoor is de beperkte capaciteit, in het bijzonder in de zomerperiode. Dit geldt met name voor de politie. Kijkend naar het (positieve) meldingenbeeld (zie voor meer informatie paragraaf 3) is er in 2024 niet voor gekozen om de schaarse capaciteit in te zetten voor preventieve rondes op de Waalstranden. Ondanks dat er in 2024 nauwelijks preventieve rondes zijn gemaakt door toezicht en handhaving en politie, hebben bewoners, politie en toezicht en handhaving de ervaring dat veel recreanten op de hoogte zijn van de nachtsluiting en dat zij zich daar ook aan houden. Er hebben zich op Veur-Lent dan ook geen excessen voorgedaan. In 2024 zijn er, net als in de voorgaande jaren, geen boetes gegeven op basis van het toegangsverbod. Bewoners geven wel aan dat er incidenteel op mooie zomeravonden (geluids)overlast wordt ervaren van bezoekers van het Waalstrand.

Er zijn afgelopen zomer wederom ‘gastheren en -vrouwen’ ingezet op de Snelbinder. De aanwezigheid van de gastheren en- vrouwen wordt door alle betrokkenen als positief ervaren. Het fietsparkeren op de Snelbinder is hiermee niet geheel opgelost, maar dusdanig verminderd dat er geen problemen met de doorstroming van het verkeer waren. Tevens is gebleken dat de gastheren en -vrouwen extra ogen en oren zijn ten behoeve van de leefbaarheid in het algemeen.

De bewoners, wijk- en gebiedsregisseurs, toezicht en handhaving en politie geven allen aan dat door de genomen maatregelen de overlast aanzienlijk is verminderd. De bewoners, politie en toezicht en handhaving geven aan tevreden te zijn met de resultaten en de nachtsluiting graag te willen behouden.

Veur–Lent (Natura 2000 gebied)

In dit gebied gold er een nachtsluiting tussen zonsondergang en zonsopkomst. In 2023 en 2024 was zichtbaar dat deze stranden drukker bezocht werden dan voorheen. Waarschijnlijk omdat het op deze stranden rustiger is dan op Veur-Lent. Dit heeft niet geleid tot een toename van overlast in dit gebied, aldus politie en toezicht en handhaving.

In dit gebied is dezelfde aanpak gehanteerd als op Veur-Lent. In 2024 zijn er in dit gebied, net als voorgaande jaren, geen boetes gegeven op basis van het toegangsverbod. In dit deelgebied zijn het afgelopen jaar incidenteel illegale feesten georganiseerd/gehouden. De nachtsluiting gaf de politie een handhavingsgrond om deze groepen weg te sturen en zo (verdere) overlast te voorkomen.

Ooijse Schependom

In dit Natura 2000 gebied gold er een nachtsluiting tussen zonsondergang en zonsopkomst. De stranden in dit deelgebied worden (ook) druk bezocht op mooie zomerdagen. In dit gebied is dezelfde aanpak gehanteerd als op Veur-Lent en zijn geen boetes voor overtreding van de nachtsluiting gegeven.

3. Politie en gemeentecijfers

Hieronder zijn de politiecijfers voor de periode 2019 t/m september 2024 en gemeentecijfers van periode 2020 t/m september 2024 weergegeven. Hierbij zijn alle gebieden meegenomen (Veur-Lent, Lentse Warande en Ooijse Schependom).

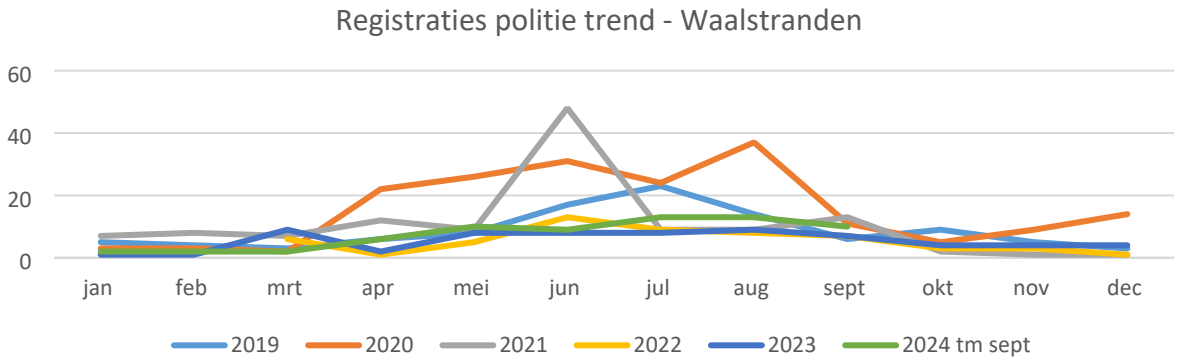
Gemiddeld genomen liggen in deze jaren het aantal registraties hoger in de maanden juni, juli en augustus. Door het mooie weer in deze maanden en de vakantieperiode worden de Waalstranden druk bezocht. In augustus 2020 en juni 2021 piekt het aantal politieregistraties, met bijna 50 politieregistraties in juni 2021. Ook het aantal overlastmeldingen via Meld & Herstel kent een piek in juni 2021.

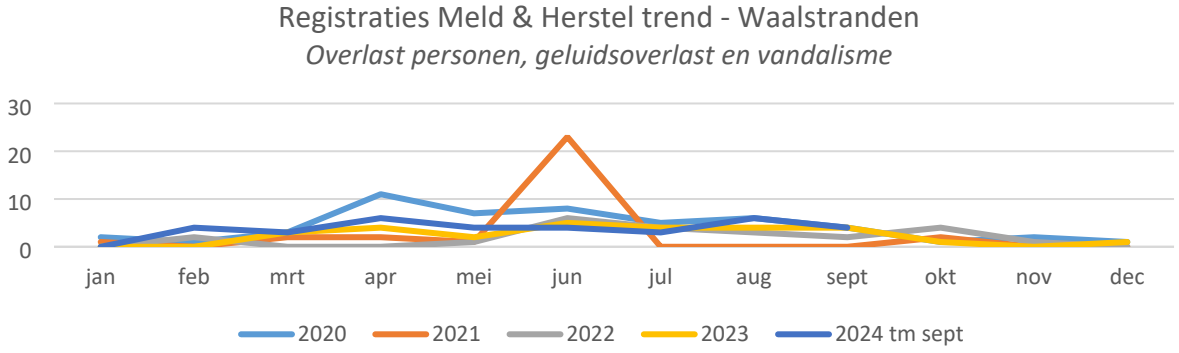
Uit de registraties kan worden geconcludeerd dat de nachtsluiting succesvol is geweest in het verminderen van het aantal registraties. In 2022, 2023 en 2024 ligt het totaal aantal registraties lager dan in 2021. Daarnaast is er in 2022, 2023 en 2024 er nauwelijks een piek van registraties in de zomermaanden en zien we geen excessen meer zoals in 2021.

Sinds 2022 nemen de registraties jaarlijks licht toe. In 2024 is deze lichte toename vooral zichtbaar in de Meld & Herstel meldingen, in de categorie ‘overlast personen’. Kijkend naar de inhoud van deze meldingen is het opvallend dat er in 2024 meer meldingen (ongeveer

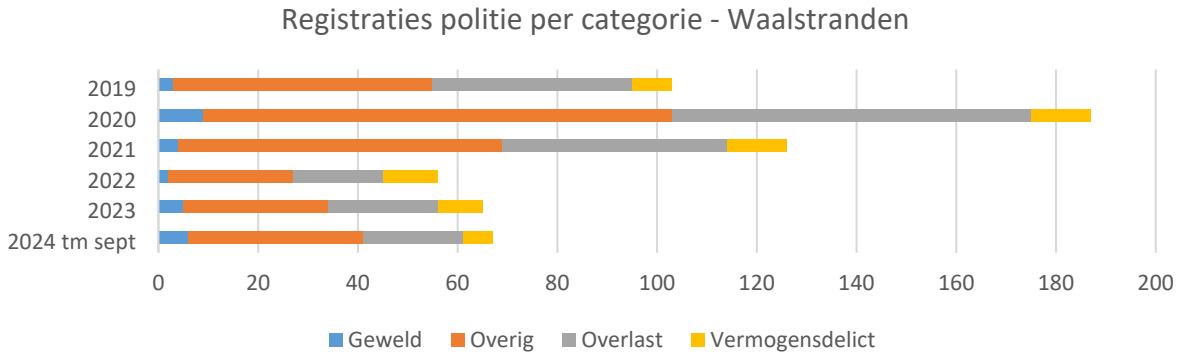
10) zijn gemaakt over dak- en thuislozen die in het gebied verblijven en (vermoedelijk) wildkampeerders. Deze meldingen waren er voorgaande jaren niet of nauwelijks.

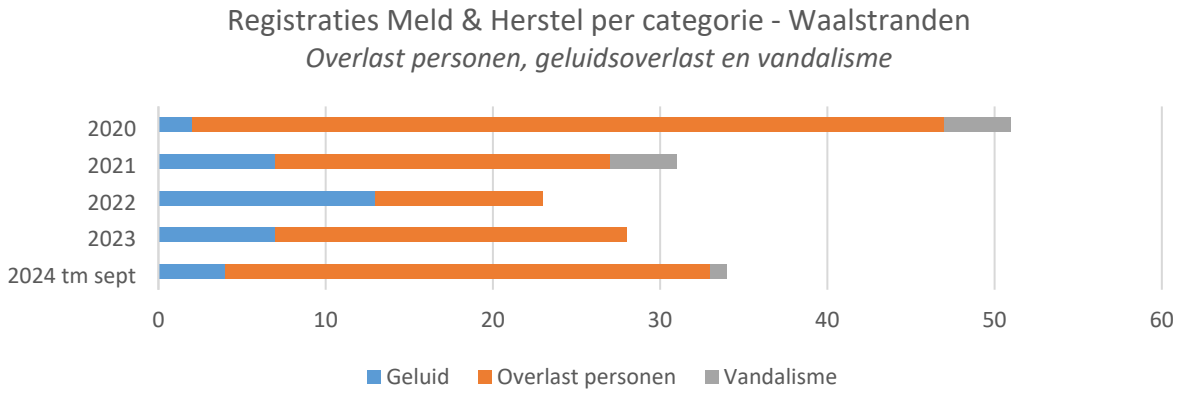
Kijkend naar de drie deelgebieden Veur-Lent, Veur-Lent Natura 2000 gebied en Ooijse Schependom, is te zien dat er in de periode mei tot en met september 2024 nauwelijks politieregistraties zijn over de Ooijse Schependom en de Lentse Warande. Stadseiland Veur-Lent[1] kent de meeste registraties. Er zijn in de periode mei tot en met september 2024 in totaal 48 registraties op de Oosterhoutsedijk/ Ossenwaardpad/ Oudedijk, waarvan er 14 gaan over overlast.

[1] [1] Politieregistraties worden gefilterd op basis van straten. Er kan daardoor niet onderscheiden worden of de registratie gaat over het Natura 2000 gebied op Veur-Lent of het deel van Veur-Lent waar de sluitingstijden 00.00 – 06.00 waren.

4. Beeld zwerfafval en vervuiling

Een van de doelstellingen van de aanpak is het verminderen en/of tegengaan van vervuiling. Om dit doel te bereiken zet Dar verschillende maatregelen in. In 2021 en 2022 zijn extra containers geplaatst en deze zijn frequenter geleegd. Daarnaast worden er, ook in 2024, afvalcoaches ingezet om bezoekers bewust te maken van het belang van afvalbeheer. Ze spreken bezoekers aan, herinneren hen aan het schoon achterlaten van de stranden en delen tasjes uit voor afvalverzameling. De afvalcoaches werden erg positief ontvangen door de bezoekers en het merendeel was erg tevreden over de actie en blij met de tasjes.

In de periode van mei 2024 tot september 2024 werden 27 acties uitgevoerd, waarbij zo'n 3573 bezoekers werden aangesproken. Er is elke dag bijgehouden hoeveel zwerfafval er op de stranden was te vinden waarbij de afvalcoaches de volgende schaal konden aangeven:

1. Geen zwerfafval (0%)
2. Her en der zwerfafval (78%)
3. Middelmatige hoeveelheid zwerfafval (22%)
4. Veel zwerfafval (0%)
5. Erg veel zwerfafval (0%)

Met uitzondering van een aantal drukke dagen, viel het aangetroffen zwerfafval erg mee en lag er het merendeel van de dagen geen of slechts her en der zwerfafval. Er kan dus worden geconcludeerd dat de problematiek rond zwerfafval is afgenomen.

5. Relevante ontwikkelingen

De ontwikkelingen in de gebieden Hoge Bongerd en Veur-Lent zullen naar verwachting leiden tot een intensiever gebruik van de openbare ruimte. In Veur-Lent komt een nieuw stadspark met functies zoals horeca, recreatie en cultuur. Tevens wordt er gekeken naar mogelijkheden voor evenementen op Veur-Lent om de levendigheid te vergroten. Bewoners geven bij de gemeente aan zich zorgen te maken over het aantal en de duur van de evenementen. De woningbouw in Hoge Bongerd richt zich op diverse doelgroepen, met een mix van hogere dichtheden en commerciële voorzieningen om een levendig gebied te creëren. Deze ontwikkelingen kunnen zorgen voor een grotere druk op de openbare ruimte, waarbij spanningen kunnen ontstaan doordat gebruikers van de openbare ruimte mogelijk tegengestelde belangen hebben. Deze ontwikkelingen vragen om aandacht voor leefbaarheid, veiligheid en mobiliteit, met name op Veur-Lent en de Lentse Warande.
Het is belangrijk om deze ontwikkelingen mee te nemen in de afweging over het al dan niet voortzetten van de nachtsluiting, aangezien deze mogelijk invloed hebben op de openbare ruimte.

6. Conclusie

Kijkend naar de weergegeven informatie in deze evaluatie kan geconcludeerd worden dat de overlast en het aantal incidenten na het invoeren van de nachtsluiting zijn afgenomen. Deze lijn was in de evaluatie 2021-2022 en 2023 al zichtbaar en heeft zich in 2024 doorgezet. De doelstellingen, zoals aan het begin van deze evaluatie geformuleerd, zijn daarmee behaald.

Hieronder een weergave van de belangrijkste deelconclusies:

- Hevige overlast en excessen zijn sinds het toegangsverbod in 2021 is ingesteld sterk afgenomen. Ook in 2024 heeft de maatregel bijgedragen aan de leefbaarheid en veiligheid van de Waalstranden. In 2024 is er, net als in 2022 en 2023, nauwelijks een piek van registraties in de zomermaanden. Al neemt het aantal registraties bij politie en gemeente sinds 2022 jaarlijks licht toe;
- Politie en toezicht en handhaving hebben in 2024, door beperkte capaciteit, nauwelijks preventieve rondes gemaakt om de nachtsluiting onder de aandacht te brengen bij bezoekers. Politie en toezicht en handhaving hebben niet hoeven handelen op excessen m.u.v. één illegaal feest;
- Het toegangsverbod heeft voornamelijk een preventieve werking en lijkt bekend bij bezoekers van de Waalstranden. Veel bezoekers vertrekken rond zonsondergang of 00.00 op Veur-Lent;
- De inzet van gastheren en –vrouwen hebben ertoe geleid dat de problematiek rondom fietsparkeren op de Snelbinder is verminderd. Er zijn geen problemen geweest met doorstroming van het verkeer;

- Toekomstige ontwikkelingen zullen zeer waarschijnlijk zorgen voor een toenemende druk op Veur-Lent en de Ooijse Schependom. Wanneer er concreter zicht is op wat deze ontwikkelingen gaan betekenen voor het gebied, in het bijzonder Veur-Lent, dient de afweging omtrent het al dan niet voortzetten van de nachtsluiting te worden gemaakt in het licht van deze ontwikkeling. De verwachting is dat door de (toenemende) druk een nachtsluiting wordt voortgezet.

7. Aanbevelingen

Naar aanleiding van de bovenstaande conclusies worden de onderstaande aanbevelingen gedaan:

1. Het in stand houden van een nachtsluiting van 1 mei tot 1 oktober voor de Ooijse Schependom en Veur-Lent. In 2025 is de intentie dat politie en toezicht en handhaving (weer) preventieve rondes gaan maken. Door het in stand houden van de nachtsluiting kunnen bezoekers tijdens de preventieve rondes op de nachtsluiting worden gewezen en hebben politie en toezicht en handhaving een handhavingsgrond wanneer overlast of incidentenbeeld daar aanleiding toe geven. Een belangrijke kanttekening daarbij is dat het in 2025 wederom een puzzel zal zijn om voldoende capaciteit vrij te maken om zichtbaar aanwezig te zijn;
2. De nachtsluiting van de Natura 2000 gebieden te laten blijven gelden tussen zonsondergang en zonsopkomst, zoals voor veel andere natuurgebieden geldt;
3. De Waalstranden tussen de Spoorbrug en de Waalbrug net als vorig jaar tussen 00.00 uur en 06.00 uur te sluiten;
4. De Lentse Warande de komende jaren te blijven monitoren en bij nieuwe inrichting van het gebied oog te houden voor het voorkomen van overlast;
5. De bredere aanpak van de Waalstranden te continueren. Onder andere de inzet van gastheren en –vrouwen en inzet van Dar. Daarnaast blijvend oog te hebben voor preventieve inzet in het gebied, zowel op fysiek-, sociaal- als veiligheidsgebied.